

**Formularium Terminoru[m] seu Registrorum Nouiter
Jmpressum [et] eme[n]datu[m]**

Rom, 1511

De Constitutione Procurato[rum] apud acta cause.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70641](#)

ccm. Et in eius cōtē p̄fatu. n. ad fiduciabendū r̄cautionē fideiussorū
faciendū p̄ dictis expens p̄ dicto dñō. n. principali factis admittēdū
duxit r̄ admissit. Qui dū sic vt p̄mittit̄ admissus fuerat statim r̄ in
cōtinēti se oibus melioribus mō via iure cā r̄ forma i expēn hmōi
in qbus dictus dñs. n. principalis memorato. n. eraduerso principali
vt p̄serē s̄nialr̄ est p̄dēnatus tāq̄ principale debitorē fecit p̄stituit
r̄ se tāq̄ talē ad soluēdū hmōi florenoz̄ sumā efficaciter obligauit
p̄mittēs nihilominus in manibus dicti dñi auditoris r̄ etiāz mēj
notarī p̄ntis cāe tāq̄ psone publice r̄ auctētice solēniter stipulāti
r̄ recipiēti vice r̄ noīz̄ r̄ singulorū quorū interest intererit aut
intreſſe poterit infra. vi. mēses immediate sequen̄ hmōi flor̄ sumaz̄
p̄ pdictis expēn casu quo pdictus dñs. n. principalis i hmōi solutionē
defecerit realr̄ r̄ cū effectu p̄soluere r̄ p̄fato. n. eraduerso principali
satisfaccere de cadē renunciās sup̄ hoc exceptionē doli mali vis metus
r̄ fraudis ac quibusvis alijs exceptionibus iuris canonici r̄ ciūlis
qbus hmōi p̄missionē vel fideiussiōnē infringere seu mō inuallidare
possit quouiscunq̄ de r̄ super quibus tc. presentibus tc.

De Constitutione Procuratorū apud acta cause.

Quando fit in iudicio.

Omparuit in iudicio coram dñō auditore p̄fato Rome apud
O. sanctum Petrum tc. sedēn.

Cel sic quando fit in domo.

Constitutus Rome in domo dñi auditoris prefati corā me p̄
sentis cause notario atq̄ scriba predicto dñs. n. principalis sup̄adi-
ctus principaliter pro scipso. Litra tñ tc. reuocationē omnibus me-
lioribus modo tc.

Cel sic qñ p̄cipalit̄ anteō faciat aliū actū cōstituat.

Honorabilis vir dñs. n. principalis in sup̄adicita ipsi dñō audito-
ri superius vt premittitur in hmōi causa facta r̄ presentata com-
missione principaliter nominatus principaliter pro scipso. Litra ta-
men tc. reuocationem.

Omnibus melioribus modo via iure causa r̄ forma quibus me-
lius securius r̄ efficacius potuit r̄ debuit ac potest r̄ debet apud
acta cause huiusmodi fecit cōstituit creauit nominauit deputauit
r̄ sollemitter ordinauit suum verum certum legitimū r̄ indubi-
tatum procuratorem actorem factorem negotiorumq̄ suorum in
frascriptorum gestorem r̄ nuncium specialē r̄ generalem. Ita ta-
men q̄ specialitas generalitatē nō deroget nec ecōtra videlicet p̄

CVII

vidum virum magistrum n. in Ro. Lu. causarum procuratorem ibidem p̄nitem et onus siue mandatum prourationis hm̄oi in se sponte su scipientem solum et insolidum ad prosequendū re. vt infra. C. Uel sic. Ab̄ntem tanq; p̄ntez solū et insolidū ad p̄sequēdū re. vt infra.

Clausula ratificationis actorum viuis.

Ratificando primitus et approbando omnia et singula acta facta dicta gesta et procurata pro ipso et eius nomine per p̄uidū virū magistrum n. in Ro. Lu. cap et suū in hm̄oi cā assertum procuratorem. Et nihilominus omnibus melioribus modo via iure causa et forma quibus melius tutius securius et efficacius potuit et debuit de nouo apud acta cause huiusmodi fecit constituit re. Hac contra vi delicit eundem magistrum n. procuratorem ibidem presentem re. vt supra. C. Uel absentem re.

Si constituantur plures.

Omnibus melioribus mō via iure causa et forma qbus melius tutius securius et efficacius potuit apud acta cause hm̄oi fecit constituit creauit nominauit deputauit et solenniter ordinauit suos versus certos legittimos et indubitatos procuratores actores factorcs negotiorūq; luorū infrascriptorum gestores ac nuncios spāles et generales ita tñ q spālitas generalitati non deroget nec econtra vñ p̄uidos magistros n. et n. in Ro. Lu. causarum procuratores ab̄ntes tanq; presentes et eoz quemlibet insolidū. Ita tñ ip non sit melior conditio primitus occupant; nec deterior subsequētis sed qd vnuo ipsoꝝ incepit id alter corundē p̄sequi continuare mediare termī nareq; valeat pariter et finire videlicet specialiter et expresse ad prosequendum re. vt infra.

Ratificatio actorum per plures.

Ratificando primitus et approbando omnia et singula acta facta dicta gesta et procurata pro ipso dño. A. principali et eius nomine per p̄uidos viros magistros n. et n. in Ro. Lu. causarū et eorum substitutos et eoz quēlibet. Et nihilominus omnibus melioribus modo via iure causa et forma de nouo apud acta cause huiusmodi fecit constituit re. vt supra.

Ad prosequendū deducendū et pertractandum ipsius dñi constituentis nomine et pro eo causam et causas hm̄oi cū omnibus et singularis suis emerget incidentē dependēt annexis et conexis tā corā domino auditore vel epo locutcnēt p̄sato qz alijs quibuscūq; sacri palati aplici causarum auditoribus. Leterisq; iudicibus commissarijs ordinarijs seu exordinarijs quacūq; auctitate fungētibus et functuris quibuscūq; nobis censeant; et quacūq; p̄fulgeat dignitate datis seu dandis impetratis seu impetrandis ac deputat; seu deputatis. Hac non in hm̄oi causa et causis ipsius constituent; note et p eo

150

cōparendū & agendū ipsiusq; dñm cōstituētē & eius iuris ac eāz
& eās hīmōi in oībus & per omnia defendendū libelluz seu libellos
& quascūq; summarias petitiones ac simplices dandū & recipiēdū
dariq; & recipi videndū lītē seu lītes p̄testādū & traducrso p̄testari
vidēdū de calūnia vitāda & veritatem dicēda cū oībus & singulis clīs
& capitulis i & sub calūnia iuramēto p̄tētus iurādū & deliberandū
iurariq; & deliberari videndū. Qēsq; alios & singulos terminos sub
stātales & accidētales de stilo & p̄suetudine sacri palatiū aplīci eāx
seruari solitos & p̄suctos ēt vīsq; ad sīnam diffinītuā inclusiue ob
seruandū & obseruari petendū faciēdū & obtinēdū. Lū p̄tāte vnuū
vel plures p̄curatōrē seu p̄curatōres loco sīu substituēdī. Vel loco
sīu & eoꝝ cuiuslibet substituēdī. Eūq; vel eos reuocādi. Lū clīs ra
tibabitōn reeuaciōnēs & protestationēs. Ceterisq; clīs necessariis &
opportūnū p̄t & quēadmodū in quodā p̄stitutiōnē apud acta p̄cur
atōris vel p̄curatōrꝝ p̄ publico instrō p̄ mī p̄ntis cause notariū
atq; scribā predictū exinde in notā recepto & inferius apud acta cāe
hīmōi registrato plenius cōtinet & habetur. Pr̄sentibus ibidē di
scritis viris magistris. n. t. i. notariis publicis dictiq; dñi auditō
ris & coram eo scribis clericis. n. t. i. dioceſ testibus ad premiūla vo
catis specialiter & rogatis.

CTenoꝝ vero constitutionis p̄curatōris apud acta cause publicē
instrumenti vnde supra sit mentio sequitur & est talis.

Noīs dñi amen. Lunētis pateat euideſter & sit notuz q̄ An
no A nativitate eiusdē dñi Milleſimo quingentēmo vnde
cimo. Indiction. xiiij. die vero lune. xxvij. mensis Aprilis. P̄onti
ficiatus sanctissimi in xpō p̄tis & dñi nr̄i dñi Iulij diuina p̄uden
tia pape secūdi Anno octauo & corā. R. p. d. n. sacri palatiū ap̄cto
lici causaꝝ & causis ac partibus infrascriptis ab eodez dño
nostro papa auditore sp̄aliter deputato. In mei notarii publici te
stiumq; infrascriptorum ad hec specialiter vocatorum & rogatorꝝ
p̄ntia p̄sonalē p̄stitutus honorabilis vir dñs. n. principalis princi
palis pro scipso. Litra tñ quoruicūq; p̄curatōrꝝ si. oꝝ p̄ eū hactenus
cōstitutōrꝝ reuocationē sp̄ote & et eius certa scīa oībus meliorib⁹
modo via iure causa & forma quibus melius & efficacius potuit &
debuit apud acta cāe hīmōi fecit p̄stitutus creauit noīauit deputauit
& sollēniter ordinauit sūu vēr certū legitimū & indubitatū p̄curatōrꝝ^{actōrē} factōrē negociorūq; suorū infrascriptorꝝ gestorē ac nūcium
sp̄aleꝝ & generalē. Ita tñ q̄ specialitas generalitati nō deroget nec
contra videlicet prouidū virum magistrū. n. in Ro. Lu. causarū p̄co
curatōrem absentem tanq; presente ſolum & in ſolidū. **V**el ſic.
Ibidē presentem & onus ſuue mandatum p̄curatiōnē hīmōi in ſe
ſponte ſuſcipiente ſolu & in ſolidū ſp̄aliter & expreſſe. Ad proſequē

Instīm cōſtitutionē
procuratōrem apud
acta cause.

Si sit in iudicio.

Si cōſtituit p̄ns.

CVIII

dum et ut infra. Uel sic. Sponte et ex eius certa scia Ratificando primitus et approbando omnia et singula acta facta dicta gesta et procurata ipsi domino pro ipso domino. n. principali et eius nomine per prouidum virum magistrum. n. in Ro. Lu. causarum et suum in hmoi ca assertu procuratore. Et nihilominus oibus melioribus modo via iure ca et forma te. nec econtra videlicet eundem magistrum. n. ac puidos ritros magros. n. et n. in eadē ro. eu. cāz. pture absentes tanqz pñtes et eoz quemlibet insolidum. Ita tñ qz nō sit melior cōditio primitus occupant nec deterior subsequent sed qd vñus ipsoz incepit id alter pseq cōtinuare mediate terminareqz valeat pariter et finire videlicet specialiter et expresse.

Ad prosequendum deducendum et pertractandum causaz et causas hmoi que veritutem vertunt seu veritatem et esse sperantur vel coram domino auditore prefato. Uel sic. coram Reverendo patre domino. n. vtriusqz iuris doctore domini nostri pape capellano et ipsius sacri palati apostolici causaru causeqz et causis ac partibus infra scriptis ab eodem domino nostro papa auditore specialiter deputato. Inter eum et dominum constituentem et una et honorabilem viru domini. n. assertum clericu eraduerso principalem omnincqz alios et singulos sua cōter vel diuini interesse putan d et sup parrochiali ecclie. n. dioec rebusqz alij in actis cause hmoi designatis et designandis et illorum occasione partibus ex altera cum omnibus et singulis suis emergen incidenti dependenti annexis ancris tam coram prefato domino auditore qz alij quibuscumqz sacri palati apostolici causaqz auditorebus Leterisqz in ro. eu. indicibus commissariis delegatis subdelegatis executoribus subrectoribus ordinariis et extraordinariis quacumqzuctoritate fungentibus et functuris quibuscumqz etiam nominibus censemantur et quacumqz prefulgeant dignitate datis seu dñdis imperatis seu impetratis ac deputatis vel deputandis. Accno in ea et causis hmoi ipsius domini constituentis nomine et pro eo comprehendendum et agendum ipsumqz domini constituentem et eius iura causamqz et causas hmoi in omnibus et per omnia defendendum libellum seu libellos et quascunqz alias petitiones summarias et simplices verbo vel in scriptis cum protestationibus solitis et consuetudinibus recipiendis dariqz et recipi videndis litem seu lites contestandum et eraduerso contestari videndum de calumnia vitanda et veritate dicenda cum omnibus et singulis clausulis et capitulis in et sub calunie surameto contentis et comprehensis iurandis et deliberandis surariqz et deliberari videndum ac cuiuslibet alterius generis licet honestu necessariu et opportunitate iuramentum in aiem ipsius domini constituentes prestandis et subeundem ponendum et articulandu poniqz et articulari videndum ponibus et articulis pris adiace se rindendis

Clausula ratification.

Effectus constitutionis.

Si nō sit in indice.

sussqz renderi petendum faciendum & obtinendu. Positionesqz &
 articulos hmoi & quascunqz materias articulatas aliasqz relevan-
 tes & admissibles in Ro. Lu. etra eā & in partibus ad probandum
 admitti remissionemqz desuper si opus facerit decerni & concedi pe-
 tendum faciendum & obtinendum de loco iudice & nuncio sive por-
 titore concordandum & conueniendum concordari & conueniri videndum
 testes litteras scripturas processus instrumenta statuta priuilegia
 iura & monumenta ac quicunqz alia probationum genera produ-
 cendum & exhibendum ac eraduerso produci & exhiberi videndum
 Testes p̄tis aduerso iurare videndum & audiendum. Contraqz pōnes
 & articulos partis aduerso. Non testes & eoz dicta seu deposi-
 tiones ac litteras scripturas processus instrumenta acta actitata u-
 raqz & monumenta quicunqz contra ipsum dñm constituentem da-
 ta exhibita & producta seu dandā exhibenda & producēda dicēdū
 & excipiendum replicandum duplicandum triplicandum & si necessi-
 se fuerit quadruplicandum iudices notarios & loca eligendum & re-
 cusandum defectus ac exceptiones quascunqz tam declinatorias
 & dilatorias quam peremptorias obiciendū & probandum in causa
 & causis hmoi excludēdū & coeludi videndum petendum & obtinēdū
 sententiā seu srias rāz interlocutorias q̄ diffinitivas sc̄ri vidēdū
 audiendum & obtinendū Ab eis quoqz & earum qualibet ac quoqz
 alio grauamine ipsi domino constituentiato vel inferendo pro-
 uocandum & appellandum provocations & appellations suas pro-
 sequendū p̄tandū insinuandū intimādū & notificandū. Aplo: qz
 semel vel plures ac primo secundo & tertio instanter instatiūs &
 instantissime petendum recipiendum & obtinendū causam & cau-
 sas appellations & appellatum hmoi cōmitti petendum facien-
 dum & obtinendū ac in eis cōmissis ylterius exinuandū deducēdū
 & p̄tractandum bñficiū absolutionis simpliciter vel ad cautelā ac
 restitutionis in integrum. Ac quicunqz alia iuris remedia & quas-
 cunqz lras & omisiones apostolicas gratiā sive iustitiā in se p̄tinens
 petendū impetrandum & obtinendū & eraduerso impetratis pē-
 sitis & obtentis etiam in audiencia l̄rarum contradictaruz dñi no-
 stri pape & alibi ubi expediens fuerit contradicendum & impugnā-
 dum ac iudicis officium implorandum expensas dāna & interesse
 taxari petendum leuandum & obtinendum & super ip̄lis si necesse
 fuerit iurandum. Unum quoqz vel plures procuratorem seu procu-
 ratores loco sui & eoz cuiuslibet & cum simili aut limitata potesta-
 te substituendum eūqz vel eos reuocandum & onus sive mandatum
 procurationis hmoi in se realiendum totiens quotiens libi C. vel
 eorum alteri & placuerit & visum fuerit expedire presensi procurate-
 ro nibilominus in suo robore duraturo.

ptas substituēdi.

Et generaliter omnia et singula faciendū dicendū gerendū et exercendū que in pmissis et circa ea necessaria fuerint seu ēt quolibet opportuna et que ipsemē dominus cōstituēs faceret diceret gereret pecuraret et exerceret aut facere dicere gerere pecurare et exercere posset si premissois oībus et singulis psonaliter intresset. Etiā si talia forent que mādatū de iure stilo vel consuetudine exigeret etiā magis speciale quam presentibus est expressum.

Clausula generalis.

Promittens idē dñs cōstituens mihi notario atqz scribe infra scripto tanqz psonē publice stipulanti et recipienti vice et noīe omnium et singulorū quoru interest intererit aut interesse poterit quo libet in futurū se ratum gratiā atqz firmum ppetuo habitur totū id et quicquid p dictū suū pecuratore cōstitutū et substituēdū vel substituēdos ab eo per dictos suos pecuratores cōstitutos et substituēdos ab eis seu eoz altero et actū dictum factum gestuz procuratue fuerit in premisso vel aliquo premisso. **R**elevans nibolominus et relcuare volens dictus dñs constituens eundem suuz procūrem cōstitutū vel substituēdū et substituēdos eosdē suos pecuratores cōstitutos ac substituēdos vel substituēdos et eoz quemlibet ab omni oncre satisdandi iudicioqz listi et iudicatu solui cuz oībus suis clausulis necessariis et opportunū sub hypoteca et ob ligation oīum et singulorū bonorū mobilii et imobilii pñtiū et futu roz ac sub oī iuris et facti renūciatio ad hec neccia piter et cautela.

**Clausula ratibali-
tionis.**

Protestans insuper idem dñs constituens qz per quēcūqz actū siue quamcunqz cōparitionez quē seu quā ipm dñm constituentez in hac cā seu quacunqz alia in iudicio vel extra facere cōtigerit nō intendit ppterēa dictuz suum pecuratores cōstitutū vel substituēdū. **D**ictos suos procuratores cōstitutos vel substituēdos in aliquo reuocare nisi dc reuocatione ipsa speciale et expressaz fecerit me- tione. **D**e et super quibus oībus et singulis premisso idem dñs constituens sibi a me notario publico atqz scribe infrascripto fieri atqz confici petiū vnu vel plura publicum seu publica instrumen tum et instrā. Acta fuerūt hec Rome in domo dñi auditoris presa ti sub Anno Indictione Die Adense et Pontificatu quibus supra

**Clausula protesta-
tionis.**

Presentibus et. **A**cta fuerunt hec corā dño auditore presato Rome apud sanctū Petru in palatio causa p apostolico in quo iura reddi solent ma- ne hora audientie causaz consueta ad iura reddendū et causas au- diendum in loco suo solito et consueto pro tribunali sedente. Sub anno Indictione die mense et pontificatu quibus supra **P**resen- tibus ibidem discretis viris magistris n. et n. notarijs publicis di- etiqz domini auditoris et coram eo scribis clericis n. et n. dioecesis te- stibus ad premissa et.

Si sit in iudicio.

Testes.

Subscriptio mei no **E**t ego n. clericus n. dioce publicus apostolica et imperiali auctoritatis notarius prefatiqz domini auditoris et homini cause coram eo scriba. Quia dictorum procuratorum apud acta cause homini constitutionem cum actorum ratificatione et probatis dationi ratificationi relevanti et protestationi oibusqz alijs et singulis premissis dum sic ut premittitur coram prefato domino auditore fierent et agerentur una eis prenotiatis testibus pnis interfuerint. Eaqz omnia et singula sic fieri videtur audiui ac in notam sumptus ex qua hoc pnis publicum constitutum procuratorum Capud acta instrumentum extraxi confeci et apud acta cause huiusmodi registrari feci in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum rogatus et requisitus.

De Substitutioni Procuratorum.

Con procurator dans mandatum illius vigore apud acta substituit. **O**nparuit tecum vel substitutus tecum puidus vir magister n. in R. cu. causa et honorabilis viri domini n. principalis supradicti procurator assertus volens de suo procurationis mandato legitimam fidem facere quoddam procurationis mandati sive constitutionis procuratorum publicum instrumentum per discretum virum n. publicum imperiali auctoritate notarium ut in eo prima facie apparebat subscriptum et signatum in quo idem magister n. inter ceteros procuratores a dicto domino n. principali suo procurat et iterat nominatus facto realiter et in scriptis infra scripti tenoris exhibuit prodixit atque dedit. Et nihil minus quam non intendit neque vult acceptare omnis procuris in homini causa pro dicto domino n. principali nisi dumtaxat ad substituendum publice sententer et expresse fuit prestatus et se onus procurationis homini in hac causa pro antedicto domino n. principali suo quo ad effectum substituendi solum et dumtaxat acceptare dicit pariter et allegauit.

Cuel sic Quando procurator simpliciter substituit.

Onstitutus procurator predictus nomine quo supra procuratorio prout de sue procurationis mandato superius ut premittitur apud acta cause huiusmodi legitimis constat documentis. Afferens se homini sue procurationis mandati ac probatis et auctoratis sibi mediante eodem mandato per dictum dominum n. principalem suum traditarum re concessarum vigore viuum vel plures procuratores seu procuratores loco sui substituendi cumque vel eos revocandi ac onus mandatum seu officium procurationis homini in se reassumendi totiens quotiens opus fuerit et sibi visum fuerit expedire inter cetera in eodem mandato suo contenta et expressa a dicto domino n. principali suo potestatem et facultatem habere ac